

Nuance DNB bij pensioensommen: hoger, maar ook riskanter

FD – 15-12-2022 Martine Wolzak

De berekeningen van DNB beloven een belangrijke rol te spelen in het Kamerdebat over het nieuwe pensioenstelsel donderdag.

Een 'free lunch' bestaat niet, hield De Nederlandsche Bank woensdag de Tweede Kamer voor. Ook niet bij pensioenhervormingen. 'Het eerlijke verhaal is dat pensioenen in het nieuwe stelsel niet zonder meer omhoog gaan, ze gaan meer meebewegen met financiële markten', aldus DNB-directeur Tjerk Kroes. 'Dat is riskanter.'

DNB was uitgenodigd door de Tweede Kamer om toelichting te geven op de laatste doorrekeningen die de bank maakte aan de vooravond van een cruciaal Kamerdebat over de pensioenen. Donderdag is bijna de hele dag uitgetrokken voor de behandeling van het wetsvoorstel om het Nederlandse pensioenstelsel te hervormen. De coalitie hoopt daar volgende week over te kunnen stemmen.

Hoger pensioen, hoger risico

De berekeningen van DNB beloven een belangrijke rol te spelen in het debat, al waren die grotendeels in lijn met eerdere doorrekeningen van het Centraal Planbureau, wetenschappers en pensioenfondsen. Het nieuwe stelsel levert 'grosso modo' hogere pensioenen op, maar staat wel een hoger risico tegenover.

Het waren vooral oppositiepartijen die op de nieuwe berekeningen hadden aangedrongen. Zo kon DNB, die van de zomer vergelijkbare sommen maakte, het vorige maand opgeleverde advies van de commissie parameters meenemen. Minister Carola Schouten heeft voortdurend betoogd dat het wetsvoorstel ook te beoordelen is zonder deze doorrekening.

In het nieuwe stelsel worden de huidige, vrij hoge, verplichte buffers voor pensioenfondsen losgelaten. Daardoor mogen zij bij goede beleggingsrendementen de pensioenen eerder verhogen. Bij slechte beursjaren gaan die echter ook eerder omlaag.

'Koopkrachtiger pensioen'

De verwachting is dat dit een 'koopkrachtiger' pensioen oplevert, dan het huidige stelsel sinds de kredietcrisis. Tot dit jaar stonden miljoenen pensioenen stil omdat fondsen hun buffers niet gevuld kregen. Daarmee is overigens niet gezegd dat het nieuwe pensioen de inflatie onder alle omstandigheden bij zal kunnen houden.

Een aantal partijen, waaronder SP en PVV, hebben vooral kritiek op de gebruikte inflatiecijfers in de sommen van DNB. Die zouden te laag zijn, omdat DNB — op basis van de commissie parameters — er in het basisscenario van uitgaat dat de inflatie binnen acht jaar weer terugkeert naar 2%. Dat vinden zij moeilijk te verteren, uitgaand van de huidige vele malen hogere inflatiecijfers. 'Ik denk niet dat het goed is om een pensioencontract dat over decennia gaat te beoordelen op een situatie die zich momenteel voordoet', reageerde Kroes op die kritiek.

DNB heeft de pensioenberekeningen bovendien op basis van zo'n tienduizend verschillende scenario's gedaan, daarin zitten ook varianten met inflatie oplopend tot 18% tussen. En er is niet alleen gekeken naar het gemiddelde, maar ook naar de meest sombere scenario's. Alleen 80-plussers dreigen er in die allerzwartste scenario's op achteruit te gaan.

Verontwaardiging

PVV'er Leon de Jong eiste eerder deze week alsnog een nieuwe 'onafhankelijke doorrekening' van het rekenwerk van De Nederlandsche Bank. Dat gaat Schouten niet meer doen, liet zij aan de vooravond van het debat weten. DNB is volgens de minister al bijgestaan door een externe klankbordgroep, met pensioenexperts. Daarnaast staat voor de minister 'de onafhankelijkheid van DNB buiten kijf'.

De manier waarop de DNB-sommen maandag naar buiten kwamen leidde overigens tot verontwaardiging bij de volledige oppositie én de coalitie. Goede kans dat een flink deel van het debat donderdag ook nog daarover zal gaan. De berekeningen bleken door het ministerie deels al eerder in vertrouwen gedeeld te zijn met journalisten, dan dat de Kamer ze kreeg. SP'er Bart van Kent wilde nog deze week een apart debat met Schouten over 'deze misstap', maar daar was geen Kamermeerderheid voor.